

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ KOŚCIANA

z dnia 2017 r.

**w sprawie ustanowienia roku 2018 Rokiem obchodów 100-lecia urodzin Adama
Tomaszewskiego**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785) uchwała się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na terenie Gminy Miejskiej Kościan rok 2018 Rokiem obchodów 100-lecia urodzin Adama Tomaszewskiego.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Adam Tomaszewski urodził się 9 sierpnia 1918 roku w Kościanie. Był absolwentem Gimnazjum im. Św. Stanisława Kostki w Kościanie, w którym działał aktywnie jako harcerz.

Jeszcze przed wojną rozpoczął studia w Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie i w Warszawie, gdzie ukończył Podziemną Szkołę Podchorążych Piechoty. Jako żołnierz Armii Krajowej brał udział w Powstaniu Warszawskim, w walkach o Śródmieście. Po jego klęsce dostał się do niewoli. Były to najsrozsze obozy jenieckie w Sandbostel i Westertimke. Po ich wyzwoleniu przebywał jako porucznik Oddziałów Wartowniczych w amerykańskiej strefie okupacyjnej w Niemczech. W 1948 roku wyjechał do Kanady i pozostał w niej na stałe. Przez wiele lat pracował tam fizycznie i uczył się. Ukończył studia slawistyczne na uniwersytecie w Ottawie.

Mieszkał w Toronto. Był tam aktywnym działaczem emigracyjnym, szczególnie zaangażowanym w działalności edytorskiej i wydawniczej. Wraz z żoną Jadwigą Jurkszus, znaną dziennikarką, współredagował Dodatek Literacki „Prąd”. Był również jednym z założycieli Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie. Był redaktorem „Głosu Polskiego” i członkiem Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie.

W szerokich kręgach emigracji był cenionym prozaikiem i reportażystą. Napisał i wydał jedenaście książek, w tym trzy o Kościanie – rodzinnym mieście, czwarta zaś opowiada o wojennych losach autora. Wydrukował około półtorej setki reportaży, felietonów, szkiców, opowiadań w wielu pismach emigracyjnych, między innymi w londyńskich „Wiadomościach”, „Oficynie Poetów i Malarzy”, „Tygodniku Polskim”, „Ostatnich Wiadomościach”, „Przeglądzie Polskim”.

Za swoją literacką twórczość otrzymał wiele znaczących nagród, między innymi „Związkowca” i „Głosu Polskiego”, Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie, nagrodę Fundacji im. Władysława i Nelly Turzańskich - „za całokształt osiągnięć literackich, stanowiących ważny, wzbogacający nas zapis doświadczeń polskich losów w kraju i na obczyźnie”. Fundacja Henryka Florkowskiego i jego synów Andrzeja i Wojciecha nadała mu medal „Ziemia Kościańska Swemu Miłośnikowi”.

W 1995 roku został uhonorowany Nagrodą Twórczą Miasta Kościana.

W książkach o Kościanie: „Młodość została nad Obrą”, „Gorzko pachną piołuny”, „Gdzie jesteś Itako” zawarta została miłość do kraju lat młodości. Autor pokazał w nich przedwojenny portret miasta, w licznych dygresjach kreślił jego dzieje na szerokim historycznym tle Wielkopolskiej Ziemi. Znajdujemy w nich wzruszające opisy najważniejszego zakątka na świecie – Kościana, w których rzetelna wiedza wysuwa się na pierwszy plan. Jest to swoista

encyklopedia wiedzy o Ziemi Kościańskiej przekazana w formie poetyckiej zadumy i głębokiej refleksji nad przeszłością. Książki te są również wyrazem tęsknoty ich autora do rodzinnych stron, autora, który mieszka na drugim końcu świata, tysiące kilometrów od Kościana, dla którego słowo Ojczyzna nie jest pustym dźwiękiem.

Zostawił po sobie oprócz wymienionych już książek także: „Śpiew Syren”, „Wiosna u Wielkich Jezior”, „Chleba naszego powszedniego”, „Ze sceny i estrady”, „Szkunery i wyspy”, „Ileż to dni, ileż to lat”, „I to jest Meksyk”, „Kowboje, Apasze, Mormoni”, „Toronto, Tronto, Trana”.

Rada Miejska Kościana Uchwałą nr XXXVIII/385/97 z dnia 22 kwietnia 1997 r. nadała Panu Adamowi Tomaszewskiemu Honorowe Obywatelstwo Miasta Kościana.

Pan Adam Tomaszewski, obieżyświat i pisarz, zmarł 9 sierpnia 2002 r. w dniu swych 84 urodzin.

Rada Miejska Kościana pragnąc upamiętnić twórczy dorobek Pana Adama Tomaszewskiego nadała Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kościanie Jego imię Uchwałą nr XXX/362/05 z dnia 30 marca 2005 r.

Niewiele jest miast będących bohaterami książek i niezmiernie rzadko pojawiają się książki, w których miasto podniesione jest do rangi bohatera. Życie i twórczość uczyniły Pana Adama Tomaszewskiego ambasadorem naszego miasta w dalekiej Kanadzie.

Pragnąc upowszechnić i przybliżyć sylwetkę Pana Adama Tomaszewskiego oraz wyrazić wdzięczność za całą Jego działalność i umiłowanie Naszej Małej Ojczyzny proponuję ustanowić rok 2018 Rokiem obchodów 100-lecia urodzin Adama Tomaszewskiego.

W związku z powyższym wnoszę o podjęcie uchwały.

Burmistrz Miasta Kościana

Michał Jurga